

การดำเนินคดีอาญาชั้นก่อนการพิจารณา: ศึกษาอำนาจของคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการไต่สวนข้อเท็จจริง
เพื่อดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ภาณุพันธุ์ รักวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2557

**The Pretrial Criminal Proceedings: Study on the Power of the National
Anti-Corruption Commission (NACC) to Inquire into the Fact so as to Take
Legal Proceeding Against State Officials.**

PANUPAN RUKWONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Pridi Banomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2014

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มสมบูรณ์เรียบร้อยไปด้วยดีนั้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยให้คำแนะนำและให้แนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ และยังให้ความไว้วางใจให้คำแนะนำ วางรูปแบบ และแนวทางในการเขียน ตลอดจนตรวจทาน แก่ใจวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่กรุณาสละเวลารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำในเชิงวิชาการที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นอย่างมาก พร้อมกันนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนวาณิชย์ และรองศาสตราจารย์อัคริยา ชูตินันท์ ที่ได้กรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนี้ ผู้เขียนยังขอกราบขอบพระคุณสำหรับบทความของท่าน ปรวิทย์ มะกรวัฒนะ ซึ่งผู้เขียนได้นำมาเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว และสุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่น้องทุกคนในครอบครัว ที่คอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ จนผู้เขียนสามารถเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้จนสำเร็จตามความมุ่งหมาย หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

ภาณุพันธุ์ รักรวงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	7
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎี และหลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำ.....	9
2.1 แนวคิด ทฤษฎีอันเป็นที่มาของหลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำ.....	9
2.1.1 หลักกฎหมายธรรมชาติ.....	10
2.1.2 หลักนิติธรรม.....	11
2.1.3 หลักยกประโยชน์แห่งความสงสัย.....	12
2.1.4 ทฤษฎีเงื่อนไขแห่งอำนาจฟ้อง.....	13
2.1.5 ทฤษฎีผลผูกพันแห่งคำพิพากษา.....	15
2.2 หลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำ.....	15
2.2.1 หลัก ne bis in idem.....	16
2.3 มาตรฐานสากลเกี่ยวกับการห้ามดำเนินคดีซ้ำ.....	18
2.3.1 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง	
ค.ศ. 1966.....	20
2.3.2 ธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ ค.ศ. 1988.....	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.4 หลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำเป็นเงื่อนไขระงับคดี.....	25
2.4.1 การห้ามดำเนินคดีซ้ำอันเป็นเงื่อนไขระงับคดีในชั้นเจ้าพนักงาน.....	26
2.4.2 การห้ามดำเนินคดีซ้ำอันเป็นเงื่อนไขระงับคดีในชั้นศาล.....	26
3. การดำเนินคดีอาญาขึ้นก่อนการพิจารณาซ้ำในต่างประเทศ	
กับหลักการห้ามดำเนินคดีอาญาซ้ำ.....	28
3.1 สหรัฐอเมริกา.....	28
3.1.1 หลักเกณฑ์การห้ามดำเนินคดีซ้ำ.....	29
3.1.2 การดำเนินคดีอาญาขึ้นก่อนการพิจารณา	
กับหลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำ.....	34
3.2 ญี่ปุ่น.....	41
3.2.1 หลักเกณฑ์การห้ามดำเนินคดีซ้ำ.....	41
3.2.2 การดำเนินคดีอาญาขึ้นก่อนการพิจารณา	
กับหลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำ.....	44
4. วิเคราะห์อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดี	
กับเจ้าหน้าที่ของรัฐกับหลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำตามกฎหมายไทย.....	57
4.1 หลักการห้ามดำเนินคดีซ้ำตามกฎหมายไทย.....	57
4.1.1 การชี้ขาดกรณีไม่แน่ว่าพนักงานสอบสวนคนใดเป็นพนักงานสอบสวน	
ผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 21.....	58
4.1.2 ฟ้องซ้ำในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	
มาตรา 39(4).....	59
4.1.3 การห้ามสอบสวนซ้ำเมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีตาม	
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 147.....	60
4.1.4 การคำนึงถึงคำพิพากษาของศาลในต่างประเทศตามประมวลอาญา	
มาตรา 10 และ มาตรา 11.....	61
4.1.5 การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2 ข้อยกเว้นหลักการห้ามดำเนินคดีอาญาซ้ำในกฎหมายไทย.....	65
4.2.1 กรณีเมื่อมีพยานหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดีตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามาตรา 147 ตอนท้าย.....	65
4.2.2 กรณีที่ศาลไทยอาจลงโทษโดยไม่ต้องคำนึงถึงคำพิพากษาศาล ต่างประเทศตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 10 และมาตรา 11.....	67
4.3 วิเคราะห์อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ.....	68
4.3.1 ขั้นตอนการดำเนินคดีอาญาชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช.....	70
4.3.2 วิเคราะห์อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนข้อเท็จจริง เพื่อดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเปรียบเทียบกับกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามาตรา 147.....	75
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	86
5.1 บทสรุป.....	86
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	89
บรรณานุกรม.....	92
ประวัติผู้เขียน.....	99